

Aurora Bertrana i Girona

La rellevància de la ciutat en la biografia i la producció de l'autora

Encara que els escenaris de la seva vida i de la seva obra se n'allunyen sovint, Girona és un lloc fonamental per a Aurora Bertrana. Alguns dels seus textos i accions culturals hi connecten de ple, en una relació que remet, sobretot, als orígens familiars. Per això la ciutat pren un relleu especial en els primers i els darrers anys de la trajectòria de l'escriptora.

NEUS REAL > TEXT

>> *Aurora Bertrana tocant el violoncel (foto publicada a Memòries, editorial Pòrtic).*

Aurora Bertrana neix a Girona l'octubre de 1892, però cap als divuit anys marxa a estudiar a Barcelona (on s'acabarà establint tant abans de la guerra com en tornar de l'exili); i el seu periple personal i professional la porta a instal·lar-se temporalment en diversos llocs del món. No obstant això, les passions essencials de Bertrana sorgeixen a la seva ciutat natal. Girona, a més, no tan sols apareix als textos que l'autora escriu, sinó que li ofereix la possibilitat d'exercir un paper cultural de relleu a partir dels anys seixanta. Un paper que l'escriptora accepta de grat perquè, en els mots amb què és presentada dins *Els epistolaris de Carles Rahola*, «tot i haver deixat Girona de jove, sempre es manifestà orgullosa de ser gironina».

Els anys inicials a la ciutat: els «anhels més pregons» de la futura escriptora

El 1931, Aurora Bertrana fa una conferència a l'Ateneu de Girona en què explica la rellevància que per a ella té la ciutat: «Gi-

rona, la romàntica, la hieràtica, la sensual Girona, va lligada estretament a l'alba de la meva vida [...], als meus somnis més cars, als meus anhels més pregons». D'entrada, en l'amor a la naturalesa, desvetllat «al pla rialler de Girona, a la dolcíssima vall de Sant Daniel, tan tendra a la primavera, a les vores del Ter, a la romàntica Devesa». I de seguida, especialment, en la vocació: «Les meves primeres aficions literàries també les dec a aquesta ciutat, bressol d'arts i de lletres, i sobretot als gironins intel·lectuals, amics fidels del meu pare». Entre els records corresponents «a les més fortes impressions intel·lectuals d'infantesa» hi ha «la barba morisca de Rafael Masó, les ulles subtiles de Carles Rahola, el somriure maliciós de Miquel de Palol, el mantell voleiadís i esquerp de mossèn Francesc Viver, la noble silueta de Xavier Montsalvatje...». Girona, en definitiva, genera en Bertrana els desitjos d'escriure i viatjar que en marquen la història individual i intel·lectual i que en els anys vint i trenta la propulsen a primera línia d'actualitat literària.

El periple personal i professional porta Aurora Bertrana a instal·lar-se temporalment en diversos llocs del món

>> Aurora Bertrana durant l'acte de lliurament dels Premis Bertrana del 1970, al pavelló d'esports de la Devesa (13/0/1913).

NARCÍS SANS. AJUNTAMENT DE GIRONA, CDDI

La postguerra i els darrers temps: literatura i acció cultural

A partir de la dècada dels cinquanta l'autora estreny les relacions amb Girona i el seu entorn, i hi consolida uns llaços que fins aleshores han quedat més a segon terme per circumstàncies històriques, culturals, literàries o particulars. Passa les festes de Nadal amb els cosins a la ciutat, per exem-

ple, i té amistats molt importants al territori, com la de Caterina Albert, que deriva en la novel·la *Vent de grop* (1967).

Més enllà dels fets puntuals, en aquesta etapa confirmen literàriament el pes de la ciutat en la biografia i la producció de Bertrana les memòries que redacta, editades en els anys setanta però amb precedents publicats com «Diumenge de Rams a Girona» (aparegut el 1952 a la revista *Aplec*). També en ratifiquen narrativament aquest pes alguns personatges novel·lístics, com el Miquel Siqués de *Camins de somni* (1955), un gironí que, igual que l'escriptora, marxa aviat de la ciutat i esdevé un aventurer.

En els darrers temps de la vida d'Aurora Bertrana, dos elements determinen el seu vincle amb Girona: la relació amb el setmanari *Presència* i la reivindicació de la figura del pare, lligada a la celebració del centenari del seu naixement. Destaca, en especial, la participació que té en el Premi Prudenci Bertrana de novel·la. El premi, que l'autora contribueix a crear i presideix en les cinc primeres edicions, ha fet perviure fins avui, d'una manera o altra, l'acció cultural de Bertrana en una ciutat que, com proven els seus textos, sempre va dur al cor.

Neus Real és doctora en filologia catalana i professora de la Universitat Autònoma de Barcelona.

>> Aurora Bertrana entrevistada per Mireia Xapelli per a *Presència*. 1968-1970.

AJUNTAMENT DE GIRONA. CDDI [BARCELÓ/EL PUNT]

En els darrers anys de l'escriptora, dos elements determinen el seu vincle amb Girona: el setmanari *Presència* i la reivindicació de la figura del pare